

Wie een Google-pixel-telefoon koopt,  
kan beginnen toveren met zijn foto's dankzij AI.  
Met tv-landschap wordt nog maar eens door elkaar geschut.  
Nu HBO Max naar België komt.  
Voor het wetenschapsnieuws gaan we naar de savannen  
waar we te weten komen welk geluid het meest angstaanjagend is.  
We vragen ons af waarom oostenrijkse wetenschappers  
een ding willen de lucht insturen  
dat in 16 dagen nonstop de wereld rond kan reizen.  
Het is vrijdag 20 oktober.  
Ik ben Alexander Lippenveld. Van de standaard is dit bits en atolen.  
Pieter van Doren, wetenschapsjournalist en Dominiek Dek, mijn technologie.  
Journalist Dominiek, beginnen doen we met de Google-pixel 8-telefoon.  
Dat is een duur ding, maar je kan er wel leuke dingen mee.  
Ja, die Google-pixel-telefoons bestaan al een tijdje,  
maar Google had die nooit eigenlijk bij ons uitgebracht.  
Dus je kon zowel ergens op Amazon of zo bestellen.  
Dat lukte wel, met een beetje omwegen.  
Maar eigenlijk lag je hier niet in de winkel nu wel.  
Dus dat is op zich een reden om er eens naar te kijken.  
Want het is wel een van die...  
Het is de Android-telefoon van Google, de maker van Android.  
Het is dus een beetje een showcase van wat kan je allemaal doen  
met zo'n telefoon.  
Een beetje zoals de laptops van Microsoft, een showcase van Windows.  
Dus dan moet je dat een beetje bekijken.  
Ja, Google is dit jaar...  
Zo was iedereen helemaal in teken van artificiele intelligentie.  
Ik vertel jullie niks nieuws.  
En dat was met die pixel-telefoons al een tijdje,  
zodat er heel wat tekstnuffjes opzitten.  
Maar dus nu is het echt wel de reden om zo'n pixel-telefoon te kopen.  
Ik ben er nu een paar dagen mee aan het spelen met de Pixel 8 Pro.  
Dat is dan de duurste versie.  
1.000 euro pak je geld.  
Dus niet voor me.  
Waarom zou je zo'n dure telefoon kopen?  
Ja, als mensen een dure telefoon kopen,  
is het tegenwoordig vanwege de camera hoofdzakelijk.  
En ja, die camera, ja, goh.  
Dat is het gekke dus met zo'n toestellen.  
Je trekt wel foto's, maar trekt je die foto's met die camera,  
of trekt je ze met de artificieel intelligentie daarna komen,  
zodat je dan op die chip draait.

Dus ja, de studs waarmee je die Pixel 8 en 8 Pro worden verkocht, hebben we allemaal te maken met dingen die je met je foto doet. Bijvoorbeeld een van de dingen die je controle is. Ik was nu net een foto van Bart en Alexander hier aan het trekken, en ik liet ze allemaal wat smullen trekken. En dan ziet de Pixel Pro camera, dat zijn eigenlijk vier, vijf foto's van dezelfde twee mensen, hetzelfde decor. Welke gelaatsuitdrukking zou je het liefst hebben? En dan krijg ik zes bolletjes met telkens verschillende gelaatsuitdrukking van Bart en zes bolletjes met telkens verschillende gelaatsuitdrukking van Alexander. Zonder dat ik die gelaatse uitdrukking effectief heb gedaan. Dat heb je dan wel gedaan, maar ik kies uit die zes foto's, de gelaatsuitdrukking die het beste past. Swap dit, dit en ja, dat is ook mooi. Tot nu dat bestond al, je kunt in Photoshop of zo, je kunt best wel uit twee, drie groepsfoto's. De persoon die net met zijn ogen knippert, of net een beetje, weet ik veel, als het toch uitstikt, dat kun je wel wisselen. Maar het gaat opvallend snel, opvallend automatisch. Het is echt wel geïntegreerd bij het operatie van het fotograferen. Groepsfoto's waar altijd iemand slecht op staat, die zijn eigenlijk verleden tijd. En dat is nu iets dat op de kamer al meteen gebeurt. Het voorbeeld dat de website online gebruikt, dat was een heel goed voorbeeld. Ik weet niet of iemand van jullie al aan de toren van Pisa is geweest. Oh ja, het betekent anders dan jou wel. Iedereen moet dan aan foto trekken, waarbij ze hun handen zijwaarts houden en doen alsof ze die toren recht houden. En dus nu is dat heel gemakkelijk, want wat je doet is je trekt die foto, als je dan ziet dat die twee handen net een beetje te ver van die toren van Pisa af zijn, dan verplaatst je toch gewoon die toren een beetje, of je verplaatst de persoon een beetje. Dat is toch niet moeilijk, al dat je bent toen is je pak, dus die magische editfunctie van de camera. Ik tik op de persoon. Die persoon wordt onmiddellijk gedetoureerd, zeggen we dat dan. En de heel mooi uitgesneden uit de foto. En dan verplaatst je hem een beetje, of die kan ook een beetje groter maken. Je kan het hoofdpersonage een beetje groter, een beetje kleiner zetten. Je kan iemand helemaal uit de foto weghalen. Maar, denk je dan, van ja, maar wat gebeurt er dan als je dan een persoon van plaats verandert? Wat gebeurt er dan op de plaats waar die persoon stond in de foto? En dat is die generatieve AI die dan...

En daar komen we eigenlijk bij generatieve AI.  
Terug die achtergrond wordt een beetje verder aangevuld, hè.  
Als er iemand op de achtergrond voorbij loopt, klik.  
Want die wil horen je op mijn foto.  
Ik kan alle andere toeristen weghalen bij die toren van Pisa.  
En dan vult hij dat aan.  
En afhankelijk van waar je het probeert, lukt dat beter of wat minder goed.  
Ik had dus een koffie kopje van op mijn tafel, een houten tafel.  
Dat hout effect, dat kon je vrij goed.  
Een grijs stap uit, daar kon je vrij goed mee om.  
Maar als de achtergrond een beetje ingewikkelde is,  
dan is hij boom, dat kan hij ook vrij goed.  
Hovenop de krant.  
Voilà, als ik effectief dat koffietasje op een krant zou zetten  
en ik laat dan die koffietas weg toveren, dat lukt nooit natuurlijk.  
En ja, je stoot er redelijk snel op die beperkingen.  
Maar ook dat zie je eigenlijk ook niet zo goed  
op dat kleine scherm van een telefoon relatief.  
Maar het gaat zo snel en je realiseert je eigenlijk niet  
wat voor ingrijpende dingen je aan het doen bent.  
En de vraag die veel mensen zich nu stellen is van,  
ja, is dat nu eigenlijk mijn foto?  
Of is het aangezien een stukje van de achtergrond  
ingevuld is door generatieve AI?  
Is dit een met generatieve AI-gecreëerde namaakfoto,  
een nepfoto waar iedereen zo bang van is?  
Of is het een echte foto?  
En eigenlijk is het iets vreemd tussen een...  
En dat is een pad waar we al lang op zijn.  
De AI komt meer en meer tussen in hoe je foto eruit ziet.  
Maar op dat moment zijn er echt letterlijk onderdelen van je foto  
die er gewoon niet waren, die de AI erbij verzonnen heeft.  
En dat is bijzonder gek.  
Ja, dat zijn altijd van die snuffies,  
die eerst op die flagship toestellen komen.  
Wanneer kunnen we dat op elke smartphone verwachten?  
Denk je?  
O, ooit.  
Dat is een vallere idee, dat zal vrij snel gaan.  
Ik vind het wel leuk, maar ik wil geen 1100 euro voor een telefoon.  
Maar je hebt al betalende apps die een deel ervan doen.  
Je hebt er zelfs ook gratis apps die al een stapje in die richting doen.  
Je zult nog meer van die apps zien opduiken.  
Adobe heeft nu net ook, bedrijven dat Photoshop maken,

heeft u ook net een aantal snuffies laten zien,  
helemaal in diezelfde sfeer.  
Ook waarbij je dus video bijvoorbeeld met lagere resolutie opschuift  
om hem scherper te maken.  
En ja, hoe kun je dat?  
Ja, door details toe te voegen die er eigenlijk niet zijn.  
Dus met generatieve AI die details bijverzint, bijmaakt.  
Dat is dan in de eerste plaats betalende software.  
Je kunt gratis wel een aantal kleine dingen doen.  
Aanhandig gaat Pío Google die mee voor de hardware gaan.  
Maar het zijn heel gelijk aardige dingen die ze doen.  
Dat is nu de kant die we op gaan.  
Het zal effectiever toegankelijker worden voor iedereen.  
Maar Google is het aan zich verplicht, effectief van die dingen  
eerst zelf te showen.  
Ze hadden dat in juni dan eigenlijk gedemonstreerd.  
En nu kun je het kopen in zo'n pixel smartphone.  
En de rest zal de markt zijn.  
Hoe leuker de mensen het vinden,  
hoe sneller iedereen er mee op de markt komt.  
Ja, het is zeker niet uitgesloten  
die toch een klein beetje backlash tegenkomt.  
Is dit nu wel echt fotograferen?  
En heel veel mensen die echt met foto's begaan,  
zijn gaan zeggen van dit doe ik niet.  
Ja, maar dat was ook al zo  
toen we naar digitale fotografie overschakelen.  
Dat was ook al zo met automatisch scherpstellen  
en een uiteindelijk wendmendraan.  
En iedereen doet het nu wel.  
Ja, ja.  
Oké, goed.  
Pieter, er is een bekend kinderliedje.  
Dat gaat als volgt.  
Dat kunnen we binnenkort weer zingen.  
Inderdaad, er zijn weer nieuwe bedrijven  
die ons beloven dat we binnenkort met een zeppelin in de lucht in kunnen.  
Zoals in het liedje stijgen met een zucht en verrolijk genieten.  
Ja.  
Als het van mij aanvangt, hadden we dat al veel langer gekomen.  
Zeppelins zijn eigenlijk net voor de Tweede Wereldoorlog ingestort.  
Ja.  
Was op dat moment een boem in de markt  
de eerste lijnvluchten naar New York,

de eerste lijnvluchten naar Rio de Janeiro,  
die waren met een zappel in.  
En op dat moment kon zo'n zappel in,  
inderdaad transatlantische vluchten doen,  
terwijl een vliegtuig, ja,  
sprongotjes van honderd, tweehonderd kilometer kom maken.  
En toen moest het al weer naar beneden om bij te tanken  
of om gerepareerd te worden.  
Zappelins hadden toen een voorsprong van vliegtuigen.  
Ja, maar dan was er natuurlijk die Hindenburg-Rampen.  
En toen was dat de bekende Hindenburg-Ramp.  
Na de Titanic is de Hindenburg waarschijnlijk  
het meest bekende ramptuig.  
Hoewel, dat zijn eigenlijk maar 36 mensen bijgestorven.  
Ja, ja.  
Maar de beelden waren zo spectaculair, ja.  
Eigenlijk was het al een routine landing.  
Hij moest landeren in New York  
en geen enkel mediumsturen daar nog een verslag geven naartoe.  
Behalve toevallig een plaatselijk radio-station.  
De ill-fated Hindenburg op haar laatste rand  
voelde over New York.  
Al even toevallig was er ook iemand die  
de plaatselbeelden kunnen schieten heeft.  
Dus die ramp kon onmiddellijk in alle cinema's  
over de hele wereld vertoont worden.  
En er was ook opname-apparatuur,  
wat in de jaren 30 ook niet evident is.  
Dus wat die man uitzond live op radio, is ook opgenomen.  
Ja.  
En dat maakte het al eens spectaculair.  
Zo spectaculair, dat is in het geheugen bijgeschreven.  
Hoewel het eigenlijk, dat is een klein ongeluk.  
Ja, ja.  
Deze zijn busrampen, die veel groter zijn.  
Niemand kan zich die herinneren.  
Maar goed, de Zeppelin komt terug.  
De Zeppelin had er, reeks voor deel.  
Die zijn met de Hindenburg mee verdwenen.  
Het vliegtuig is dan groter en sterker geworden  
en krachtiger en vliegtuigen hebben alles overgenomen.  
Met het gevolg dat als je nu bijvoorbeeld een halop in karakteren wil zetten,  
moet je dat met een helikopter doen.  
En dat ding dat zuipt op zeen veel benzine,

is heel onstabil, is heel moeilijker met de werkenvervraagd.  
Enorm ervaren piloten om daar te blijven hangen  
met die handen die er onderaan hangt te zweepen.  
Terwijl met de Zeppelin, is dat heel invoudig.  
Kun je dat rustig doen, dat ding blijft daar stabiel,  
netjes boven die karaktoeren hangen.  
Je kunt zelfs even tijd nemen om je bootrammetjes op te eten  
en dan verder te doen.  
Dat kan allemaal perfect.  
Dat is één van de dingen die verdwenen zijn met de Zeppelin.  
Oosterijks onderzoekers hebben u eens heel uitgebreid, nagerekent.  
Hoeveel kun je eigenlijk tillen met zo'n Zeppelin?  
Hoe groot moet die dan zijn?  
Als die zo groot is, hoeveel wind vangt die dan?  
Als je hem op die hoogte zou laten rond de wereld trijven,  
hoeveel rugwind kan die meenemen?  
En hoeveel tegenwind vangt die?  
Allerbrekeningen gedaan.  
En dan blijkt dat je seriose wat vracht met zo'n ding  
kunt meenemen tot 20.000 ton.  
O, dat is toch wel...  
Dat is heel veel.  
Dat is heel veel. Ik wil je alle brug liggen  
met je boven een autostrader leggen in één keer.  
En dat je dat boven niet nog betaalbaar kunt doen.  
Oké.  
Voor passagiesvervoeren zijn de berekeningen wat moeilijker.  
En daar is het waarschijnlijk minder rendabel  
om echt grote internationale vluchten te gaan doen.  
Voor hele grote vluchten weer wel.  
Over de oceaan zou het competitief zijn,  
maar binnen Europa moet je met zo'n zappel in geen passagies vluchten  
doen waarschijnlijk wordt het duur.  
Maar voor lange vluchten en voor grote vrachten  
zou het er wel degelijk uit komen.  
En die hebben inderdaad ook uitgerekend  
dat je met dat ding in 16 dagen de wereld rond zou kunnen.  
Als je op ergens tussen de 10 en 20 kilometer hoogte  
de straalstroel meepakt, dan ben je op 16 dagen rond.  
Maar een vliegtuig is toch nog steeds veel sneller, toch?  
Een vliegtuig is een stuk sneller, maar het is ook een stuk kleiner  
en een stuk lichter.  
Je kunt aardbij en wel per vliegtuig vanuit Kenia  
naar hier vervoeren, als je dat zou willen doen.

Dat gebeurt ook.

Maar je moet geen complete gebouwen met zo'n ding vervoeren.

Of zoals ik net zei, leggers van bruggen of dat soort zware dingen voor de militaire.

Hoe je gigantische vliegtuigen hebt, dan kun je dan een paar tanks insteken.

En zo'n zappelin, degenen die zich hieruit gerekkend hebben, zal meer dan twee kilometer lang zijn.

Dan krijg je wel wat tanks in.

Oke, een zappelin van twee kilometer lang?

Ja, dat was waar ze de berekening in medeën vanaf.

Dan wordt het interessant, dan heb je inderdaad een groot volume.

Dan heb je die 20.000 ton hefvermogen.

Als je een vult met waterstof, wat het meest gebruikelijk was.

In de zilveren embeloop zijn er 16 separate gasbangen.

Aan elk geval met hydrogen.

Een heel inflamable gas.

Nu, waterstof weegt 90 gram per cubic meter.

Dat is heel weinig.

Lucht weegt 1.200 kilo per cubic meter.

Dus als je lucht vervangt door waterstof,

dan heb je iets van 1.200 kilo per cubic meter aan hefvermogen.

Ja, oke.

Dus of er een ton, 1000 kilo, moet je dan wel.

1000 cubic meter hebben.

De Hindenburg had iets van 200.000 cubic meter.

Je hebt dus enorme volumers nodig om voldoende gewicht te kunnen tillen.

Maar het kan.

Het probleem is eigenlijk dat niemand daarin gelooft

dat die Hindenburg is zo op het net vlies en in de cultuur gebrand.

Dat niemand bereid is om daar geld aan te geven aan Zeppelinse.

Ook al wordt telkens opnieuw bereken en aangetoond

dat ze best handig en vreugbaar zouden zijn.

Zeppelinse biedt iets wat gigantisch kostbaar is

in de luchtvaart, dus ruimte.

Vliegtuigmaatschappijen maken allemaal reclame met de beenruimte die je bij hen krijgt

en dat gaat dan op een paar cubieke centimeter.

Terwijl in zo'n Zeppelin had je een cabine voor jezelf

met een eigen badkamer.

Er was een restaurant aan boord.

De hele mik maakt zelfs een rook salon

ondanks het feit dat je daar dus tussen de waterstof zat.

Risky.

Zuinigheid.

Dat hangt een beetje naar van de Marie waarop hij je telt.

Maar je kunt berekenen dat hij maar tien procent van de uitstoot heeft van een vliegtuig.  
Nogmaals, hangt dat van hoe je berekenen dat wat je meeneemt  
en wat niet en in welkomstandigheden.  
Kustwacht heeft nu wel vliegtuigjes die langs de kust heen en weer vliegen,  
maar dat is continu vliegen.  
Terwijl geeft die kustwacht een Zeppelin.  
Die blijft rustig te plaatsen hangen.  
Dat kost je nauwelijks energie.  
Een klein beetje om de tegenwint te compenseren en dat zit.  
Landingsplaats.  
Voor een vliegveld heb je normen hoeveelheid ruimte nodig.  
Je hebt nodig kilometerslange landingsbanen.  
Voor zo'n Zeppelin vol staat een paal.  
Ja, het is dat.  
Je haakt er een koord aan en je hangt vast.  
En heb je nog een landertje nodig om uit te stijgen,  
maar dat heb je bij een vliegtuig ook nodig.  
En komt het er, Pieter, denk je, of is het gewoon...  
Ik hoop het al heel lang, maar ik heb in mijn carrière  
toch al wat bedrijven zien gaan hoor.  
In de jaren tachtig was er in Engeland eiership industries.  
Bedoeling was cruises tussen de Griekse eilanden,  
verbinding tussen de verschillende luchthavies van Parijs,  
plaats van via de metro of met een taxi te moeten,  
zijn overkop gegaan.  
In de jaren 90 had je CargoLifterer, zijn in 2000 failliet gegaan,  
niet omdat een toestel slecht was, het geldt pas op.  
2001, in Nederland, rigged eiershipscompanies,  
zijn hem in de Nederlandse regering gestapt  
en de regering heeft officieel gezegd,  
jongens, maak die dingen voor ons, wij nemen ze af.  
Bedrijven zijn overkop gegaan, voor z'n zoever waren.  
Het is altijd wezen krijgen in financiering.  
De belofte zijn er, de plannen zijn er, de berekeningen zijn er,  
het klopt allemaal alleen, ze geraken niet engel.  
Dat is dat je soms nog ziet,  
als de geschiedenis er weg in geslagen heeft,  
hoe goed je uitvinding ook is, niemand gelooft je nog,  
niemand is nog geïnteresseerd en had verdwijnt weer.  
The Hindenburg has gone.  
Her tragedy will not halt the march of progress.  
From her ashes will arise the knowledge.  
From her fate the lesson that will lead to a greater  
and a better means of mastering the air.

If so, her dead will not have died in vain.  
Good times, bad times for the Zeppelin.  
Yes.  
Good times, bad times, you want to have my share.  
Dominique, de streamingdienst HBO Max,  
komt naar ons land volgend jaar.  
En dat zou wel wat ingaan kunnen zetten.  
Ja, da's elders in de wereld heet je gewoon Max,  
maar bij ons heet hij dan HBO Max.  
Neus 14 Max.  
Onderhand refereert, dat zou dan een van de redenen zijn.  
Maar inderdaad, dat is een van de grote streamingbedrijven  
die bij ons nooit actief waren, niet rechtstreeks,  
maar die zaten bij streams.  
Die hebben daar gezeten sinds het begin van streams en een paar jaar geleden.  
En waren daar zelfs een heel belangrijke component van.  
En nu dus ja, heeft Warner Bros. Discoveries,  
zoals het bedrijf in tussentheet,  
want het bedrijf achter HBO heeft een bewogen tijd achter de rug  
en is nu het fusiebedrijf Warner Bros. Discovery.  
Die hebben heel andere plannen.  
Eerst ging het zo slecht dat ze dachten,  
want ja, met die kleine landjes gaan we ze voorlopig niet bezig halen.  
En die zijn dan, hebben ze hier nog eigenlijk de Belgische markt  
met rust gelaten.  
En nu is de beslissing toch van, ja, we gaan geen uitzonderingen maken.  
Iedereen gelijk, één Max, want zo heet het product eigenlijk internationaal,  
één Max voor iedereen in de wereld.  
En dat zijn ze nu ontdoen.  
En ja, dat gaat wel iets veranderen in onze streamingmarkt,  
omdat ja, dat zijn superveel populaire series.  
We denken dan aan The House of the Dragon and The Last of Us.  
En HBO staat bij heel veel Vlaamse kijkers nog echt voor de...  
Qualiteitsvol het ideeën, ja.  
Qualiteitsvol, een beetje edgy, soms een beetje gedurfd.  
Ik dacht dat we eigenlijk al een paar momenten teveel hadden,  
dat wou weet je wel.  
Ja, kijk, dat is inderdaad wat heel veel mensen  
denken dat we er eigenlijk al heel wat van die abonnementen.  
Plus dat die abonnementen elk jaar er ook nog een beetje duurder worden.  
Tussen wat gebeurt er, als er dan plots eentje bij komt.  
Ja, wat gaan die abonnees van Streams?  
Wat dan eigenlijk een initiatief was van telennet en DPG Media.  
Dus twee grote Vlaamse groepen.

En een keer jaar geleden hun idee was, we gaan een Vlaamse Netflix maken.  
Als gezamenlijk Vlaamse front tegen die buitenlandse streamingbedrijven.  
Dat was het idee.  
Maar ja, ze moesten van iets beginnen.  
Ze zijn dan begonnen van het telennet-play-aanbod.  
En de belangrijkste component daarvan was eigenlijk HBO.  
Dus ze waren een stukje Amerikaanse content gebruiken  
als basis, als fundament voor die Vlaamse Netflix.  
En dat was altijd heel gek.  
Ze hadden best wel wat Vlaamse series.  
Maar de kern van het oorspronkelijke kijkerspubliek van die Streams  
was de meerwaarde zoeker die net extra betaalde  
om niet naar Vlaamse series te moeten kijken.  
En om naar de beste Amerikaanse series onmiddellijk te kunnen kijken.  
Die programma's gaan nu weg.  
Ja, gaan volgen.  
Dat zou kunnen.  
Er is altijd een traagheid met mensen.  
Je weet dat nooit zeker.  
Wat gaat er gebeuren?  
Is dit het einde van Streams, de Vlaamse Netflix?  
Is echt een vraag die dan rond gaat deze week.  
Waarop het antwoord simpel ben gezien, dat weet je niet.  
Want Streams bespaart nu.  
Zo kan je het ook bekijken.  
Een gigantische pak geld waar ze nu iets anders mee kunnen doen.  
Bijvoorbeeld Vlaamse series maken.  
Misschien gaan ze dat wel doen.  
Dat zou heel gedurfd zijn.  
Om nu, net wanneer iedereen aan het besparen,  
is te zeggen we gaan juist meer uitgeven.  
Het komt zoveel geld vrij dat ze niet meer aan iets bio moeten uitgeven.  
Of ze kunnen zeggen we gaan dat geld uitgeven  
om andere rekenen uit het buitenland aan te kopen.  
Want er zijn er heel veel.  
Er zijn nog twee streaming.  
Reuze is nu misschien het woord niet.  
Maar de middelgrote spelers.  
Bicock and Paramount.  
Twee grote internationale groepen met best wel wat populairer series.  
Die zijn nog niet in ons land geland.  
Als die de plaats in nemen van eens bio in het aanbod van Streams kan ook.  
En op die manier zou iedereen dan eindelijk in België aanwezig zijn.  
Wat nu nog niet is, want er zijn nu effectief.

Twee grote internationale spelers niet aanwezig op de Belgische markt.  
Hoewel sommige series dan individueel wel verkocht zijn.  
In ieder geval gaat alles terug stevig doben elkaar geroed worden.  
Het gaat in ieder geval betekenen dat iedereen nog eens goed gaat nadenken  
over welke streaming-abonnementen neem ik nu.  
Het gaat dan in de loop van 2024 gebeuren.  
Ik denk dat dat kans klein is dat veel mensen gaan zeggen  
ik ga er nog eentje bij pakken.  
Daar zijn we niet in deze tijd.  
Dat zouden allemaal duren.  
Een nieuw alternatief dat we nu sinds kort krijgen  
is dat je die goeie kopers met reclameversies van streaming begint te krijgen.  
Streams was er eigenlijk zelf de eerste mee.  
Om te zeggen we maken nu een goeie koperversie met reclame.  
Dus dat zou een deel van de toekomst kunnen zijn  
dat we dan terug gaan naar eigenlijk meer reclame kijken.  
Heerlijk.  
Dachten we dat we daarvan af waren met streaming  
blijkt dat toch niet zo te zijn.  
Of een systeem van mensen die om de drie maanden veranderd  
die een aanbieding nemen van deze provider.  
Natuurlijk.  
Na drie maanden naar de volgende aanbieding overstappen  
en dan wilden we maar hoppen.  
Dat wordt meer gezegd dan gedaan denk ik.  
Er is altijd een soort...  
Mensen zijn gewoon te dieren.  
Ja, we zijn ook gewoon te dieren.  
En je ziet, je zorgt ook wel dat die factuur redelijk pijnloos  
van je rekening gaat.  
Soms dat de hondere, je ziet dat ze allemaal gedomicilieerd.  
Ho, dus ik kan me wel indenken  
dat heel wat mensen al vergeten zijn hoeveel abonnementen ze betalen  
en dat dan, ja.  
Maar ja, op dat moment die prijzen blijven wel stijgen.  
Disney Plus is al heel veel keer van prijs verhoogd.  
Netflix verhoogd om het jaar, anderhalf jaar nog eens van prijs.  
Dat gaat allemaal hoger.  
Op dat moment wordt het wel een beetje veel.  
Beginnen we dan de goeie kopiërs versies te pakken met reclame  
die er nu aankomen.  
Sparen weer wat geld, maar goh, het is toch wel weer een frustratie.  
Waarmee uiteindelijk maar blijkt dat die hele streamingmarkt...  
Dat het allemaal wat ingewikkeld is dan we oorspronkelijk dacht.

En dat het streamingparadijs dat we ooit zagen aankomen van...

Ja, je betaalt gewoon een bedragje aan Netflix.

Ik kan alles kijken wanneer je maar wil en zonder reclame.

Niet alleen raakt het meer en meer verbrockeld,  
maar dan gaat de prijs ook telkens omhoog.

En dan krijg je plots blokkeninhoud die dan verdwijnen  
van één streamingbedrijf en daar gaan ander gaan.

Het is allemaal toch een stuk ingewikkelder dan het drie, vier jaar geleden klonk.

Ja, absoluut. Oké, goed.

We gaan er even uit voor een heel leuke boodschap.

Ben jij ook verslingerd aan podcast?

Kom dan op 10 en 11 november naar Kurszaal Oostende  
voor de tweede edici van het podcastfestival van de Standaard.

Op de affiche, live-opnames, talks en luistercessies  
van de grootste podcasts uit binnen en buitenland.

Waaronder een Nerdland podcast, de volkschurrie, gossip guy,  
de stemmen van Azizin, de kunst van het verdwijnen,  
audiocollectief schik, The Legend of Scyllian.

En uiteraard zijn we er ook met DS vandaag, Radar en Lacroix.

Ik was gangster.

Kortom, een feest voor het oor. En jij kan erbij zijn.

Alle info en tickets op [ds-podcastfestival.be](https://ds-podcastfestival.be).

Pieter, nu gaan we naar de savannen,  
waar je van alle dieren kan spotten.

En we weten nu ook wat het meest angstaanjagende klinkt op de savannen.

Ja, we hebben er zelfs beeld van.

Oké.

Er zijn onderzoekers die publiceren in Current Biology,  
maar hebben ook filmpjes ontwijngezet.

Met giraffe, een geënaal, zebora's,  
vrattenzwijn, een leeuwenolifant, een neushoorn, snijlpaarden, noem maar op.

Aan 21 verschillende drinkplaatsen in het Krugerpark in Zuid-Afrika.

Maar de dieren komen drinken als we dorsten hebben.

De mensen hebben daar videocameras geïnstalleerd,  
die een signaaltje geven als er iemand kon drinken  
en die dan een geluid laten afspelen via een verborgen luidspreker.

En ze hebben een gekozen voor het gegrom van Leeuwen,  
de koning van de Jongelto, het meest gevaarlijke beest enzovoorts.

Ik kan me heenmelden dat dat angstaanjagend...

Het was wel geen gebrullen, het was gegrom.

Dus leven die met elkaar in conversatie zijn zoiets.

We hebben ze ook afgespeeld.

Mensen die met elkaar in conversatie zijn.

We hebben ook weer niks dragen, het gewoon praten.

In vier talen die daar in de buurt gesproken worden,  
zodat de dieren ook niet denken, dit heb ik nog nooit gehoord.  
Engels, Afrikaans, Tsonga en Soto.  
We hebben ze ook afgespeeld, het geluid van schoten en honden.  
Ze hebben die allemaal wel even uitgezet om gemakkelijker te kunnen vergelijken.  
Maar wat betekent dat de stemmen heel dichtbij klinken  
en de schoten veel verder klinken?  
En ter vergelijking hebben ze ook nog het geluid afgespeeld van vogeltjes.  
Dat is gewoon puur natuur en niks aan de hand.  
Alles vrolijk en gezellig. Wat blijkt?  
Als je dat levige grom afspeelt, dan vinden ze het toch niet leuk.  
Kijken ze soms en snel even drinken en wegwezen.  
Schoten, dat kijken ze even op. Wat is dat hier?  
Mensen gesprekken.  
Als je spuit, onmiddellijk weg.  
Mensen klanken zelfs, tot al niet dreigende mensen klanken,  
zijn blijkbaar, op z'n minst in het Krugerpark,  
voor alle daar aanwezige dieren het signaal van  
en nu mag je naar je weg, ben je zo snel mogelijk.  
Klein beetje een uitzondering waren de olifanten.  
Olifanten zijn grote beesten met heel veel dorst.  
Voor hen was water zeer belangrijk  
en die waren dus bereid om iets meer risico te lopen  
om toch te kunnen drinken wat ze nodig hadden.  
Olifanten zijn ook de enige die niet echt bang hoeven te zijn van leven.  
Nee, ja, het is dat.  
Dus die waren wat trager in reageer, maar ook olifanten  
waren bij mensen stemmen dubbel zo snel weg als bij levengeluid.  
En 40 procent sneller ook weg bij het water.  
Dus niet alleen waren ze snel weg,  
maar ook nog met grote snelheid weg, dit twee dingen samen.  
Ja, wat hebben we nu geleerd?  
Dat we gewoon een bedreiging zijn voor alles aan iedereen spieken.  
Dan voor Zuid-Afrika inhoudt dat het hele toerisme  
eigenlijk schadelijk is voor de natuur en voor de wilde natuur.  
Want Kruiker is een van de bekendste parken om op safari te gaan.  
Absoluut.  
En dat wordt wel gezegd, ja, je laat de dieren gerust.  
Je blijft in de achtergrond en in de decor.  
Ze zijn er aan gewend, ze hebben er eigenlijk geen last van.  
Maar uit deze opnames blijkt dat ze dus niet  
wenden aan menselijke aanwezigheid.  
Je hoort die stem, eerste reflecties, maar naar je weg bent.  
Tweede, dat deze onderzoekers zeggen,

we kunnen dit misschien gebruiken in de strijd tegen stroopers.

Als we weten dat ergens in een gebied stroopers zitten,

dan kunnen we daar onze luidsprekers installeren

en maken dat dieren daar wegblijven.

Het kan helpen.

Maar ja, de eindles is toch mensen zijn gevaarlijke beesten.

Ja, dat kan je wel stellen.

Tot slot, de Ster van de Week, Pieter.

Daarvoor gaan we op zoek naar botsende melkwegen.

Dat klinkt spectaculair.

De Ster van de Week is eigenlijk de burger-wetenschapper.

Er is het project Galaxy Crews.

Dat is een Japanse project waarbij 10.000 mensen,

gewone burgers zoals jij en ik, geleerd hebben

om melkwegen te herkennen op foto's.

Is het een spiraal melkweg? Is het een elliptisch stelsel?

Is het een balkstelsel? Is het stroom? Is het blauw?

Zijn het botsende melkwegen? Zijn het versmelende melkwegen?

Al dat soort dingen.

Eerst moesten ze een opleiding een beetje krijgen online,

examens doen, en als ze voldoende duidelijk die verschillen konden maken,

dan mochten ze losgaan op beelden die met de Subaru-telescoop gemaakt werden.

Die heeft ondertussen miljoenen melkwegstelsels gefotografeerd.

Er zijn gewoon te weinig beroepsastronomen

om die allemaal stuk per stuk te bekijken en te klasseren.

Er zijn wel automatische systemen die dat dan in hun plaats doen,

maar die zijn niet zo goed.

Menselijk ook is dat gewoon beter in.

Dus deze heb ik gezegd, oké, we recruteren amateurs, burgers.

2,5 jaar lang laten ze volwast iets.

2 miljoen melkwegen hebben ze ondertussen geklassificeerd.

En dan zijn de onderzoekers op die duidelijk geklassificeerde melkwegen

onderzoek beginnen te doen van welk soort lichtgeven

die metingen op gaan doen.

Die metingen kun je automatiseren, maar je weet tenminste zeker

dat wat je met van dit soort melkweg komt en niet van een andere.

Dus je metingen worden gewoon veel preciser, veel betrouwbaarder.

En wat ze daaruit nu al geleerd hebben is dat inderdaad

bij botsende melkwegen, dat je daar veel meer nieuwe jonge sterren ziet ontstaan

dan met andere melkwegen.

En goed, dat is wel leuk om te weten.

Ja, inderdaad, goed.

Oké, dank je wel.

Yes, goed gedaan.

## **[Transcript] DS Vandaag / De zeppelin komt misschien terug, maar wie heeft daar iets aan?**

Dit was Bits en Atome, onze wekelijkse podcast over wetenschap en technologie.

Bedankt voor het luisteren.

Alle credits van de podcast die je net hoorde,  
vind je op [standaard.be](https://standaard.be), Schijnenstrip podcast.

Reageren kan via [podcastatstandaard.be](https://podcastatstandaard.be).

Volgende week zijn we opnieuw.